

Переклала Галина Михайловська.

Ми не повинні забувати, що якою свободною не живописала би
людську душу наша філософія, завдяки своєму народженню та
розвою невіддільна від Всесвіту, що її породив.

Тейяр де Шарден

Дайте, дайте нам богів!

Нам – богів.

Досить з нас уже людей

І механізмів.

Д.Г. Лоуренс

Марно ви це читаєте.

Якщо ви читаєте це, аби дізнатися, що воно таке кохатися з місяцю – нашою місяцю – вам не варто цього читати, бо чим ви тоді кращі за вуайєриста?

Якщо ви читаєте це, позаяк є шанувальником «Пісень» старого поета, і вам докучає цікавість, як там у подальшому повелось у житті гіперіонським прочанам, ви будете розчаровані. Я не знаю, як там повелось у житті більшості з них. Вони жили та помирали майже за триста років до мого народження.

Якщо ви читаєте це, тому що бажаєте краще осягти послання Навчительки, ви так само лише згаєте час. Зізнаюсь, що мене вона значно більше цікавила як жінка, ніж як наставниця чи міся.

І, нарешті, якщо ви читаєте це, щоби довідатися, чим закінчилася її історія, чи, припустімо, моя, ви взяли не за той документ. Ніхто не знає, де кого доля чекає: мене не було поруч з нею в її останню мить, а сам я дожидаю свого кінця навіть зараз, коли пишу ці рядки.

Я взагалі буду подивований, якщо ви це прочитаєте. Втім, життя не вперше мене дивує. За кілька останніх років стільки немислимих подій стряслося, і кожна наступна виявлялася дивовижнішою і невідворотнішою за попередню. Поділитися спогадами про них – оце я й маю за мету. А, можливо, мета полягає навіть не в тому, щоби поділитися – адже я знаю, що ці записи майже напевне ніхто ніколи не знайде, – а в простому бажанні відтворити хронологію цих подій, аби й самому довести їх до ума у власній голові.

«Звідки мені знати, що я думаю, доки не побачу, що власноруч написав?» – сказав один стародавній автор, іще до Гіджри. Його правда. Я теж мушу побачити викладену на письмі всю хронологію подій, і аж тоді знатиму, що про них думати. Хай минувшина постане на папері, аби я міг повірити, що все це насправді зі мною було, і що це мої соталися нерви.

Якщо ви читаєте це, прагнучи того, що і я, – дати хоча б який-такий лад тому кількарічному хаосу, дошукатися якоїсь системи в тому безладі зазвичай випадкових подій, що верховодили нашим життям упродовж кількох останніх стандартних десятиріч, – що ж, можливо, в такому разі ви читаєте це й не марно.

З чого розпочати? Мабуть, зі смертного вироку. Але з чийого – мого чи її? А якщо з мого, то з якого саме? Їх же було декілька, є з чого обирати. Напевно, останній припасується щонайкраще. Почнемо з кінця.

Я пишу це в котячій коробці Шредінгера, що рухається по високій орбіті навколо Армагаста – планети, що перебуває в ізоляції. Котяча коробка не надто скидається на коробку; це радше яйце з гладенькою шкаралупою – шість на три метри завбільшки. Згадане яйце слугуватиме мені Всесвітом до самої смерті. Більшу частина мого світу займає спартанська комірчина із чорним кубом рециркулятора води та повітря, лежаком, синтезатором їжі та вузьенькою відкидною дошкою, що слугує мені водночас за кухонний і письмовий стіл; ще тут є унітаз, умивальник і душ – ці вигоди з якогось дива відгороджені фібропластовою переділкою, чого я не в змозі збагнути. Сюди жодні гості до мене ніколи не завітають, тому така турбота про дотримання мною правил пристойності, як і про право на приватність, видається дошкульним жартом.

У мене є планшет для письма і стилус. Закінчивши сторінку, я переводжу її на мікровеленовий аркуш – їх виробляє рециркулятор. Стос аркушів, кожний затовшки як водяна плівка, повільно зростає, і це єдина зміна надовкіл.

Пробірку з отруйним газом побачити неможливо. Її закріплено в статично-динамічній оболонці котячої коробки та з'єднано із повітряним фільтром таким чином, що навіть доторк до неї випустить у повітря ціанід. Так само, як і спроба пробити отвір в оболонці мосії в'язниці. Енергетичний ланцюг оболонки містить також лічильник радіації, таймер та ізотопний елемент. Я не знаю, коли генератор випадкових чисел на таймері змусить спрацювати лічильник. Я не знаю, коли відсунеться свинцевий екран, що захищає крихітний ізотоп. Я не знаю, коли ізотоп вивільнить частинку.

Але тієї миті, коли частинка вивільниться з ізотопу, я дізнаюся, що лічильник спрацював. В повітрі запахне гірким мигдалем – секунду чи дві, доки газ не вб'є мене.

Сподіваюся, що це станеться ментально.

У певному значенні, згідно зі стародавнім парадоксом квантової фізики, наразі я ні живий, ані мертвий. Я знаходжуся у відстро-

ченому стані, утвореному хвилями ймовірності, що перекривають одна одну; у стані, подібному до того, що був створений в уявному експерименті Шредингера. Але, оскільки стіни моєї коробки – це не тільки поверхні, що обмежують простір всередині, а й згусток детонуючої енергії, здатної вибухнути за найменшого втручання, ніхто ніколи не зазірне до коробки подивитися, живий я чи мертвий. Теоретично за мою страту ніхто безпосередньо не відповідає, і тільки незмінні закони квантової теорії кожної мікросекунди вирішують – помилювати мене чи винести присуд. Спостерігачів тут немає.

Але я сам є спостерігачем. Я чекаю на цей особливий колапс хвиль імовірності з чимось більшим, аніж відсторонена цікавість. Адже в ту мить, коли почується шипіння ціаніду, але він ще не досягне моїх легень, серця та мозку, я зрозумію, як улаштований Всесвіт.

Принаймні, стосовно мене. А це, якщо вже на те пішлося, єдине, що треба досягнути у Всесвіті більшості з нас.

А тим часом я їм і сплю, і випорожнююсь, і дихаю, і виконую щоденний ритуал, не вартий того, щоби фіксувати його в пам'яті. Але особлива іронія полягає в тому, що наразі я живу – якщо «живу» є прийнятним словом – тільки для того, щоби пам'ятати. І писати про все, що я пам'ятаю.

Якщо ви читаєте це, то майже напевне маєте на те причину, хай вона і хибна. Але так уже буває з багатьма речами в житті, що причина, з якої людина робить те чи інше, – не є вже настільки важливою. Важливим є сам факт цієї роботи. Зрештою, лише непорушні факти – у нашому випадку те, що я написав, а ви це читаєте – мають значення.

Так із чого ж розпочати? З неї? Вона – та, про кого ви запевне хотіли би прочитати, і, крім того – єдина людина в моєму житті, яку я хочу пам'ятати. Понад усе й понад усіх. Та, можливо, я почну з тих подій, що привели мене до неї, а потім і сюди, змусивши толочитися всією Галактикою, як, утім, і за її межами.

Гадаю, мені варто почати спочатку – із мого першого смертного вироку.

Мене звати Рол Ендіміон. Моє ім'я римується з «Пол». Я народився на планеті Гіперіон 693-го року за нашим місцевим календарем, або 3099 р. після Різдва Христового за літочисленням до Гіджри, або через 247 років опісля Падіння, якщо числити так, як це робить більшість із нас в епоху Пакса. Коли я подорожував разом із Навчителькою, про мене казали, що я з пастухів, і це правда. Майже. Я походжу з родини мандрівних вівчарів, де на хліб заробляли, випасаючи отари на оболонях та луках у найвіддаленіших закутках континенту Аквіли. Там я виріс, і мені в дитинстві теж доводилося приглядати за вівцями. Ці лагідні ночі під зоряним небом Гіперіона мені не забути ніколи! Коли мені виповнилося шістнадцять (за гіперіонським календарем), я втік з дому й завербувався до Місцевої гвардії, контрольованої Паксом. Ці три роки збереглись у пам'яті переважно як нудьга без кінця-краю, за винятком хіба тих невеселих чотирьох місяців, коли мене послали на шельф Крижаний Пазур на Урсі приборкувати місцевих бунтівників. Після того, як мене витурили з гвардії, я подався працювати охоронцем і круп'є чи не до найкрутішого казино в Дев'ятихвістці, потім відбув два сезони дощів шкіпером на баржі у верхів'ях Кансу, а відтак подався ще й у науку до ландшафтного архітектора Аврола Х'юма, і як його підмайстер розмічував сади в маєтках на мисі Дзьоб. Але «пастух», напевне, більше припав до смаку літописцям Навчительки, коли вони взялися виписувати біографії найближчого кола її послідовників. Пастух – це так по-біблійному, ну майже як пастир!

Хай мене називають пастирем. Я не заперечую. Проте в цій історії я виступатиму пастирем, чию паству складала одна-однісінька ягниця, безмірно дорогоцінна. А я – я радше загубив її, ніж знайшов.

В той час, коли моє життя змінилося назавжди, а ця історія насправді розпочалася, коли мені виповнилося двадцять сім, і хоча я був доволі рославим як на уродження Гіперіона, проте більше нічим не вирізнявся – хіба що мозолями на руках та химерними ідеями в голові. Працював я тоді провідником: водив мисливців болотами навколо затоки Тоскагай, що десь за сто кілометрів від Порт-Романса. В цю пору свого життя я вже знав дещо про секс

і значно більше про зброю, на власній шкурі випробував, яку силу має бажання панувати в стосунках між чоловіком та жінкою, навчився, щоби вижити, користуватися кулаками та мізками, хай і курячими, цікавився безліччю різних речей, і почувався безпечно, позаяк був переконаний, що решта мого життя не готує мені великих сюрпризів.

Я був дурний.

Якщо би спробувати описати, ким я був на осінь мого двадцять восьмого року, то простіше перелічити, чого я не робив. Я ніколи не залишав Гіперіон і навіть мріяти не смів, що зможу подорожувати в космосі. Мені, звісно, доводилося заходити до соборів Церкви; Пакс дотягнувся своїм цивілізаційним поступом навіть до найглухіших закутків, якими тинялася моя родина після того, як сто років тому місто Ендіміон було розграбоване і зруйноване – проте я не прийняв ані вчення Церкви, ні хреста. Я трохи знався з жінками, але ніколи не кохав. Щодо мого навчання, то воно звелось лише до бабусиних напучувань, а свої знання я здобув самотійно, переважно із книжок. Читав я тоді запоем і вважав, що у свої двадцять сім знаю все.

Я не знав нічого.

Ось так, на двадцять восьмому році життя, ранньої осені, заkostenілий у своєму невігластві, непохитний у своїй переконаності, що жодних серйозних змін мені годі чекати, я скоїв вчинок, який вартував мені смертного вироку і став початком мого справжнього життя.

* * *

Болота поблизу затоки Тоскагай – небезпечна і шкідлива місцина, і була вона такою ще задовго до Падіння. Попри це сотні мисливців-багатіїв щороку пруться сюди – деякі навіть з інших планет – заради полювання на качок. Майже всі протокрижні вимерли ще сімсот років тому відразу після того, як їх відтворили й випустили з корабля-ембріоносця, – чи то не зуміли адаптуватися до клімату Гіперіона, чи то потрапили на зуби місцевим хижакам, – але серед боліт північної та центральної частини Аквілі невеличка їхня колонія все ж таки вижила. Тому мисливці сунули сюди хмарою. Я ж був у них за провідника.

Разом з іще трьома напарниками ми перетворили на базу покинуту плантацію фібропласту, що притулилася на вузькій смужці суходолу – сланці вперемішку з глиною та багнюкою, – між власне мочарами та притокою Кансу. Решта провідників опікувалися рибалками та тими мисливцями, котрі стріляли велику дичину, тому впродовж сезону полювання на качок плантація з болотами були у повному моєму розпорядженні. Болота ці – типові для субтропіків непролазні зарості челми, де-не-де помережані перелісками із яз-дерева. Подекуди над плавнями височіють окремішні скелі, увінчані гігантськими прометеями. На початку осені, коли перші хрусткі приморозки стягують трясовину, саме на цих болотах зупиняються перепочити зграї крижнів під час свого перельоту з південних островів до неприступних закутків плато Розкрилля.

Того дня я розбудив чотирьох «мисливців» за півтори години до світанку. Приготував сніданок – шинка, тости, кава, – але чотири вгодовані крутовани лише ремствували та чортихалися, втім, глитаючи їжу, наче ті вовки. Мені довелося нагадати, що треба перевірити та почистити зброю: троє з них мали дробовики, а в четвертого стачило розуму притягти з собою старовинну лазерну рушницю. Поки вони нудили світом і поглинали сніданок, я вийшов із хижі і присів біля задньої стіни з Іззі, сукою ретривера, яку взяв іще цуцням. Іззі знала, що ми збираємося на полювання, тому аби заспокоїти, я погладжував її по голові та по шиї.

Починало розвиднюватися, коли ми залишили позаду плантації, що геть заросли без догляду, і наша плоскодонка відчалила від берега. В темних просвітах між гіллям і над деревами сріблилося павутиння. Мисливці – пан-Ролман, пан-Герріг, пан-Рашомін та пан-Понеску – всілися попереду, на банці, а я працював жердиною. Нас із Іззі відгороджувала від цієї компанії купа плотиків, навалених на дні човна. До вигнутої поверхні дисків там і сям попримілилися залишки грубих пластикових волокон. Ролман і Герріг мали на собі дорогі накидки з хамелеонової тканини, хоча поки ми були серед трясовини, вони не активізували полімер. Попереду зачорніла чиста вода. Тут зазвичай сиділи крижні, і я попросив пасажирів не розмовляти голосно. Всі четверо зиркнули на мене ворожо, але стихили голоси, а згодом узагалі замовкли.

Коли я зупинив човен просто навпроти болітця, зручного для стрільби, було вже так світло, що хоч читай. Я спустив на воду плотики для мисливців, відтак застібнув водонепроникний комбінезон і ковзнув у воду – глибина була мені по груди. Ізсі висунулася над бортом, очі у неї горіли, але я рукою показав, що стрибати до мене не можна. Вона аж тремтіла від нетерпіння, але послухалася.

– Будь ласка, віддайте мені вашу рушницю, – сказав я пан-Понеску, бо він мав сідати на плотик першим. Ці «мисливці», які вибиралися на полювання раз на рік, ледь утримували рівновагу, вмоцнюючись на плотиках, і я не хотів, щоби вони виконували цей маневр із зброєю в руках. Раніше я проінструктував їх, що зброя має бути незарядженою й стояти на запобіжнику, але коли Понеску передав мені свою рушницю, індикатор набійника світився червоним, показуючи, що він заповнений, а запобіжник було знято. Я витяг набій, поставив рушницю на запобіжник, сунув її до водонепроникної торби, що висіла у мене через плече, і взявся притримувати плотик, поки на нього перебирався найважчий із мисливців.

– Зараз повернуся, – неголосно сказав я трьом іншим і, тягнучи за собою з допомогою канату плотик, рушив убрід крізь зарості челмового листя. Можна було би дозволити мисливцям самим розсістися на плотиках, як вони забажають, але трясовина навколо рясніла гейзерами та вирами, здатними заввиграшки засмоктати і гребця, і його жердину. Кліщі-дракули, завбільшки як повітряна кулька, тільки повна крові, лише чатували, щоби зістрибнути із похиленого над водою віття на будь-кого, хто рухатиметься болотом. З тих самих гілок звисали ще й підв'язкові змії, яких необізнана людина нізащо не змогла би відрізнити від листя челми, а вода аж кишіла бійцівськими рибами-кулями, а ті могли з легкістю відтяпати палець, щойно почнеш ловити гав. Та й інших сюрпризів для новачків тут вистачало. До того ж я вже переконався на власному досвіді, що більшість цих мисливців вихідного дня розміщує свої плотики таким чином, щоби перестріляти один одного, як тільки над ними з'явиться перша зграя крижнів. Моя робота полягала в тому, щоби цього не допустити.

Я припаркував Понеску біля південного краю намулу, серед клубовиння папоротей, що могли слугувати укриттям, так, щоб

йому відкривався добрий вид на найбільше дзеркало чистої води, показав йому, куди я збираюся розставити інші плотики, попередив, що він має вести спостереження крізь шпарину в тенті й не розпочинати стріляти, доки всі мисливці не займуть свої позиції, а тоді повернувся по решту. Рашоміна я розмістив праворуч від Понеску, деś в двадцяти метрах від нього, знайшов зручне місце для Ролмана, ближче до протоки, і пішов по останнього, отого, з ідіотською лазерною рушницею. По пан-Герріґа.

Сонце мало зійти за десять хвилин.

– Нарешті згадав про мене, чорт забирай! – гаркнув пузан, коли я пробився до нього крізь латаття. Він вже встиг перебраться на пліт, замочивши штани з хамелеонової тканини. Бульбашки метану вказували на великий грязьовий вир між його плотиком та чистою водою, тому мені кожного разу доводилося давати гаку, щоб пройти vleжаною багнюкою.

– Тобі платять не за те, щоб тебе деś чорти носили, – псякував він далі, перекочуючи в роті товстелезну сигару.

Я кивнув, підійшов ближче, висмикнув запалену сигару йому з-поміж зубів і закинув подалі від метанового пухиря. Нам пощастило, що бульбашки не спалахнули.

– Качки можуть унюхати дим, – зауважив я, ігноруючи відпалу щелепу та побуряковіле обличчя.

Впрігшись у буксирні канати, я відтягнув його плотик на відкриту місцевість, прокладаючи грудьми шлях крізь червоні та бурі водорості, що вже встигли вкрити поверхню з того часу, як я йшов тут востаннє.

Пан-Герріґ провів рукою по своїй дорогій, але ні до чого непридатній лазерній залізяці й уставився на мене:

– Хлопче, стули свою трахану пельку, або я її тобі стулю, чорт забирай, – просичав він.

Краї його накидки та куртки з хамелеонової тканини розійшлися, і я помітив у нього на шиї золотий блиск подвійного хреста Пакса, та червоний рубець хрестоформи у нього на грудях. Пан-Герріґ був християнин, із воскреслих.

Я мовчки дотяг його плотик до позиції просто ліворуч від протоки. Тепер всі ці чотири снайпери могли стріляти в напрямку водойми, не ризикуючи вцілити один в одного.

– Наставте тент і дивіться крізь проріз, – сказав я, відв’язуючи лінь від своєї лями й закріплюючи його круг кореня челми.

Пан-Герріг щось гмикнув, але камуфляжний тент так і залишився висіти згорнутим на куполоподібному каркасі.

– Не стріляйте, доки я не розставлю опудала, – сказав я. Я показав йому, де сидять інші на своїх плотиках, і продовжив: – І не стріляйте в напрямку протоки. Там буду я з човном.

Герріг не відізався ані словом.

Потиснувши плечима, я побрів до човна. Іззі сиділа там, де я їй наказав, але я бачив по напружених м’язах спини та по блискучих очах, що вона має настрій вискочити з човна та й носитися туди-сюди, мов цуцень. Я почухав їй шию, не сідаючи у човен. – Зачекай ще кілька хвилин, дівчинко, – шепнув я. Оскільки я не скомандував залишатися на місці, вона перебігла на ніс і сиділа там, поки я тягнув плоскодонку до чистої води.

Тепер, коли слабке досвітнє півсвітло набирало сили й перетворювалося на молочно-біле сяйво, променистого павутиння вже не було видно, а мерехтливі смуги від метеоритного дощу блідли на очах. Симфонія з сюрчання комах та кумкання амфібій, що лунала з прибережних заростів, стихала, поступаючись ранковому переключу птахів, до якої інколи додавався ляск риби-кулі – вона надимала свій резонатор, аби настрахати ворога. Східний небокрай потроху набував звичайного кольору ляпіс-лазурі.

Я заховав човен серед листя папороті, подав Іззі знак залишатися на носі й видобув з-під банки чотири опудала. Тут вздовж берегової лінії трималася тонка плівка припаю, але далі криги не було, і я почав розставляти муляжі, вмикаючи їх. Вода не сягала мені вище грудей.

Тільки-но я встиг забратися до човна і влягтися поруч з Іззі під прикриттям густого листя, як прилетіли качки. Іззі почула їх першою. Все тіло її напружилось, а ніс вона націлила вгору, наче бажаючи винюхати качок з повітря. За мить почувся шелест крил. Я подався вперед і визирнув крізь ламке листя.

Посеред озерця води плавали, рухаючи головами, мої муляжі. Один з них вигнув шию і видав поклик, саме тоді, коли над купою дерев із південного боку показалися справжні крижні. Троє

з них змінили напрямок свого польоту, розправили крила, щоби загальмувати, і по невидимих рейках ковзнули долу, до болота.

Я відчув нервову тремтіння, як зазвичай в такі моменти: в горлі пересохло, серце важко гупнуло, і після миттєвого перебою відізналося відчутним болем. Більшу частину свого життя я провів в глушині, спостерігаючи за дикою природою, але зустріч із такою красою завжди зачіпала в мені щось настільки потаємне, що я не міг навіть слів підібрати. Поруч зі мною, наче статуетка зі слонової кістки, застигла Іззі.

Тоді почулася канонада. Троє з дробовиками почали стріляти разом, не зволікаючи, і з шаленою швидкістю – тільки гільзи встигали вискакувати. Лазерна рушниця протинала повітря над трясовиною, фіолетовий промінь чітко вирізнявся на тлі ранкового туману.

В першого крижня, мабуть, влучили двічі чи тричі: його просто розірвало, перетворивши на купу пір'я та тельбухів. Крила другого склалися і він впав. Його краса та зграбність зникли, наче їх і не було. Третій крижень ковзнув праворуч і донизу, майже до води, і, махаючи крилами, почав знову набирати висоту. Промінь лазера хльоснув йому вслід, безшумно, наче косою стинаючи листя та гілля. Дробовики заговорили знову, але крижень, здавалося, перегравав мисливців: спікірувавши аж до води, а відтак круто взявши праворуч, він полетів просто на протоку.

Просто на нас з Іззі.

Птах летів у двох метрах над водою, не вище. Його крила били щосили, та й весь він аж вигнувся у спробі врятуватися, і я зрозумів, що він спробує пролетіти під деревами та втекти над протокою. Через таку незвичну траєкторію польоту крижень опинився відразу між кількома стрільцями, проте, незважаючи на це, всі четверо не припинили палити зі своєї зброї.

Правою ногою я відштовхнув плоскодонку й вивів її з-під гілля, що її закривало.

– Припинити вогонь! – гаркнув я командним голосом, якого я навчився під час своєї купці сержантської кар'єри у Місцевій гвардії. Двоє мисливців послухалися. Проте один дробовик і лазерна рушниця стріляли й далі. Крижень, ані на йоту не змінюючи напрямку польоту, пролетів у метрі ліворуч від нашого човна.

По тілу Іззі пробіг дроз, вона ширше розкрила пащу, наче дивуючись тому, що качка з шумом пролетіла так близько від нас. Дробовик припинив стріляти, але я побачив, як фіолетовий промінь крізь туман, що підіймався над водою, описує дугу і наближається до нас. Я закричав і смикнув Іззі, намагаючись укласти її на дно, між банками.

Крижень виринув з тунелю з низького гілля челми за нашими спинами і забив крилами, набираючи висоту. Раптом у повітрі запахло озоном, і абсолютно пряма вогняна лінія протяла корму човна. Я кинувся навзсак на його дно, схопивши Іззі за ошийник і підтягуючи її ближче до себе.

Фіолетовий промінь пройшов у якомусь міліметрі від моїх зсудомлених пальців і ошийника Іззі. На коротку мить схвильований погляд Іззі став запитальним, а тоді вона спробувала сховати голову мені на грудях, як вона робила це щеням, коли почувалась винною. При цьому руху її голова й частина ший вище ошийника відокремилася від тіла і впала набік з м'яким сплеском. Я все ще тримався за ошийник і відчував на собі вагу її тіла, а її передні лапи тремтіли в мене на грудях. Тоді з артерій чисто перетятої ший гейзером жбухнула кров, і я відкотився вбік, відштовхуючи від себе безголове тіло собаки, що ще здригалось. Кров була тепла й мала присмак міді.

Промінь лазера знову хльоснув повітря, рухаючись у зворотному напрямку, зрізав зі стовбура товсту гілку челми в метрі від плоскодонки, а тоді зник, наче його ніколи й не було.

Я сів у човні й подивився на Герріґа. Поклавши лазерну рушницю на свої жирні коліна, він запалював сигару. Дим від сигари змішувався з пасмами туману, що підіймався від трясовини.

Я сплигнув з човна у воду. Вода сягала мені грудей. Кров Іззі ще струмила з мене патьоками, коли я почав пробиратися до Герріґа.

Коли я наблизився, він підняв лазерну рушницю з колін і тримав її перед собою, на рівні грудей. Він заговорив, виштовхуючи слова по боках затиснутої між зубами сигари.

– Ну, ти нарешті збираєшся позбирати моїх качок? Чи вони так і бовтатимуться у гробаній воді, поки не...

Тільки-но я зміг дістати до нього, лівою рукою вхопив його за хамелеонову накидку й смикнув на себе. Він спробував націлити

на мене лазерну рушницю, але я перехопив її правицею і жбурнув далеко у трясовину. Герріг щось вигукнув, сигара вивалилася з його рота на плотик, а я стягнув його із сидіння у воду. Він вири- нув, захлинаючись, випльовуючи водорості, і тут я його вгатив, зацідивши просто в зуби, щосили.

Я відчув, що зідрав собі шкіру на кісточках пальців, але при цьому вибив йому кілька зубів, після чого він гепнув назад. Його голова з глухим стуком вдарилася об каркас плоту, а за мить він знову пішов під воду.

Я дочекався, щоб його морда знову з'явилася на поверхні, наче черево дохлої риби, а тоді занурив його в воду і тримав там, див- лячись, як підіймаються догори бульбашки, як він вимахує руками та безладно молотить пухкими руками по моїх зап'ястках. Троє чоловіків зчинили гвалт, викрикуючи щось зі своїх плотів, але я не звертав на них уваги.

Коли руки Герріга безсило впали, а вервечка бульбашок геть не витоншала, я відпустив його і зробив крок убік. Якусь мить я думав, що він залишиться під водою, але пузан вигулькнув на поверхню й повиснув на краю плотика. Він блював водою та водоростями. Я повернувся до нього спиною та побрів до інших.

– На сьогодні все, – сказав я. –Віддайте мені ваші рушниці. Ми повертаємося.

Кожний із трійці відкрив було рота, збираючись заперечувати; кожний подивився на мої очі та заляпане кров'ю обличчя й про- стягнув мені свою рушницю.

– Заберіть свого приятеля, – сказав я останньому, пан-Понеску. Я відніс рушницю на човен, розрядив їх і сховав у водонепроникний відсік на носі, а коробки з набоями відніс на корму. Безголове тіло Іззі вже почало ціпеніти, коли я перекинув його через борт. На дні човна було повно її крові. Я повернувся на корму, заховав набой і залишився стояти, спираючись на жердину.

Незграбно налягаючи на весла, три мисливці нарешті приму- дрилися дістатися човна, кожний на своєму плотуку. Плотик з Геррігом вони тягли за собою. Зблідлий пузан розтягнувся долі- лиць, в той час як його голова звіщувалася за борт. Вони влізли до плоскодонки і взялися втягувати за собою плотики.

– Облиште їх, – сказав я. – Прив’яжіть їх до кореня челми. Я повернуся по них пізніше.

Вони відв’язали плотики й затягли Герріґа на борт, наче якусь жирну рибину. Тишу порушували тільки голоси птахів та комах, і ще безнастанне блювання Герріґа. Затягнувши його на човен, мисливці повсідалися й тихо загомоніли між собою. Орудуючи жердиною, я доправив човен з пасажирями на плантацію саме тоді, коли сонце пробилося крізь останні пелехи вранішнього туману, що підіймався від темної води.

І на цьому все мало би скінчитися. Але, зрозуміло, не скінчилося.

* * *

Я готував ланч на примітивній кухоньці, коли Герріґ вийшов з спального будиночка, тримаючи короткоствольний військовий голкомет. Ця зброя на Гіперіоні заборонена; Пакс не дозволяв мати флешетні пістолети будь-кому, за винятком Місцевої гвардії. Я помітив, що з порога спального будиночка спостерігають інші мисливці з переляканими блідими обличчями. І тут пан-Герріґ ввалився в кухню, хитаючись і дихаючи випарами віскі.

Жирдяй не міг втриматися, аби перед тим, як мене вбити, не виголосити коротку мелодраматичну промову.

– Ти чортів син, клятий дикуне, – розпочав він, але я не став стояти та й вислуховувати до кінця. Тієї миті, коли він стрелив від стегна, я вже упав на підлогу, перекотившись якомога далі вперед.

Шість тисяч сталевих голок рознесли на шматки грубку, сковорідку з тушонкою, що я розігрівав на грубці, мийницю, вікно над мийницею, полиці на стіні та посуд на полицях. Їжа, пластик, порцеляна та скло градом сипонули мені по ногах, а я тимчасом по-пластунськи переповз під кухонний стіл і схопив Герріґа за ноги саме в ту мить, коли він перехилився через стіл, намагаючись осипати мене другим залпом голок.

Я різко смикнув його за коліна. Він з розмаху гепнувся на спину, здійнявши хмару пилу, що десятиріччями мирно спочивав на долівці. Чіпляючись за його ноги, я перекотився навколішки, відтак наступив йому коліном на пах, а руками схопив за зап’ясток, намагаючись відібрати у нього зброю. Він міцно тримався за ствол,

а його палець лежав на спусковому гачку. Я відчув на обличчі подих Герріґа, що віддавав сигарою та віскі, коли він, переможно оскалившись, націлив на мене дуло. Я миттєво навалився передпліччям на руку з голкометом, так що дуло щільно притиснулося до його багатоярусних підборідь. Наші очі на мить зустрілися, перш ніж у запалі боротьби він натиснув на спусковий гачок.

* * *

Я сказав одному з мисливців скористуватися рацією у вітальні, і за годину екраноліт служби безпеки Пакса вже сідав на вкриту травою галявину. На цілому континенті таких екранольотів було з дюжину, не більше, тому вигляд цього літального апарата Пакса протверджував, і це ще нічого не сказати.

Вони надягли на мене кайданки, приліпили корковий контролер на скроню й засунули мене до камери в хвості екранольота. Я сидів там, нічого не чуючи, обливаючись потом, поки слідаки, що пройшли виучку в Паксі, спеціальними пінцетами намагалися зібрати з продірявлених стін і підлоги все, що лишилося від черепа пан-Герріґа і його розбризаного мозку, до найменшого уламка та шматочка. Після цього вони опитали інших мисливців і склали всі залишки пан-Герріґа у мішок. Я спостерігав за ними крізь подряпане плексигласове віконце. Підймальні лопаті завертілися з жакливим шумом, повітря в вентиляційному отворі стало трохи прохолоднішим – вчасно, бо мені вже не було чим дихати – і екраноліт злетів у повітря та зробив коло над плантацією, взявши курс на Порт-Романс.

* * *

За шість днів відбувся судовий розгляд моєї справи. Ролман, Рашомін і Понеску показали, що я брутально повадився з пан-Герріґом під час полювання, і нападав на нього з кулаками. За їхніми свідченнями мисливського собаку було вбито під час сутички, застрільником якої був я. Вони засвідчили, що, повернувшись на плантацію, я почав розмахувати забороненим голкометом, погрожуючи вбити їх усіх. Пан-Герріґ намагався відібрати у мене зброю. Я застрелив його впритул, буквально рознісши йому голову.

Останнім свідчив Герріг. Він ще не відійшов від шоку після воскресіння, що сталося три дні тому, і темний діловий костюм з накидкою підкреслював блідий колір його обличчя. Голос його тремтів, коли він підтвердив свідчення інших мисливців і розповів, як я напав на нього. До жодного з чотирьох мисливців не можна було застосувати «правдоказ» чи будь-які інші хімічні чи електронні засоби перевірки – адже вони були відродженими християнами та мали гарну репутацію в Паксі. Я згодився свідчити під дією правдоказу або пройти повне сканування, але прокурор повважав, що вдаватися до таких хитромудрих процедур буде зайвим, а суддя, назначений Паксом, з ним погодився. Мій адвокат цю ухвалу не опротестував.

Суду присяжних не було. Судді знадобилося менше двадцяти хвилин, аби винести вердикт. Він оголосив мене винним і засудив до страти жезлом смерті.

Я встав і попросив відстрочити виконання вироку, щоби міг повідомити про нього своїм тітці та кузенам на півночі Аквілі і побачитися з ними востаннє. Мені відмовили. Страту призначили на світанок наступного дня.